

Minister Aktywów Państwowych

Jakub Jaworowski

BM.I.053.168.2025

IK: 1099444

Warszawa, 24 kwietnia 2025 r.

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej udzielam odpowiedzi na interpelację K10INT8870, Pana Jarosława Sachajko, Posła na Sejm RP oraz Pani Anny Gembickiej, Posłanki na Sejm RP z dnia 2 kwietnia 2025 r.

Na wstępie zaznaczam, że z uwagi na fakt iż kwestie poruszone w treści interpelacji wykraczają poza ustawowe zadania Ministra Aktywów Państwowych, poniższe wyjaśnienia przedstawione zostały w oparciu o informacje przekazane przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW), Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR) oraz Ministerstwo Przemysłu (MP).

Należy podkreślić, że Polska od początku prowadzi ofensywę dyplomatyczną, aby uszczelnić sankcje i nakładać cła na produkty z Rosji i Białorusi. Członkowie Rządu angażowali się na różnych szczeblach unijnych w działania na rzecz wprowadzenia odpowiednich przepisów, m.in. na forum Parlamentu Europejskiego. Temat poruszany był przeze mnie m.in. podczas polsko-niemieckich konsultacji międzyrządowych pod przewodnictwem Premiera Donalda Tuska i Kanclerza Niemiec Olafa Scholza.

W listopadzie 2024 r. Polska była inicjatorem wystania wspólnego listu ministrów gospodarek Polski, Litwy, Łotwy i Estonii do Komisji Europejskiej (KE, Komisja), wzywającego Komisję do podjęcia zdecydowanych kroków w celu podwyższenia stawek celnych na nawozy z Rosji i Białorusi. Ponadto, Minister Rozwoju i Technologii był współsygnatariuszem listu do KE przygotowanego z inicjatywy Szwecji, apelującego o podwyższenie stawek celnych na wszystkie towary pochodzące z Rosji i Białorusi.

Komisja Europejska w dniu 8 stycznia 2025 r. przedstawiła propozycję legislacyjną - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zmiany stawek celnych mających zastosowanie do przywozu niektórych towarów pochodzących lub wywożonych bezpośrednio lub pośrednio z Federacji Rosyjskiej i Republiki Białorusi COM(2025) 34.

Projektowane przepisy przewidują zwiększenie ceł na nawozy azotowe oraz nawozy wieloskładnikowe z Rosji i Białorusi. Z kolei w dniu 14 marca 2025 r. Rada przyjęła swoje stanowisko, w związku z negocjacjami z Parlamentem Europejskim, w sprawie rozporządzenia, które nałoży cła na pozostałe produkty rolne z Rosji i Białorusi, a także na niektóre nawozy na bazie azotu. Oczekuje się, że cła zmniejszą rosyjskie dochody z eksportu, ograniczając w ten sposób zdolność Rosji do finansowania agresji przeciwko Ukrainie. Strona Rządowa liczy, że uda się wprowadzić je jak najszybciej. Po przyjęciu stanowiska Parlamentu Europejskiego obie instytucje będą musiały uzgodnić wspólny tekst. Następnie Rada formalnie przyjmie rozporządzenie większością kwalifikowaną. Po przyjęciu przez Parlament Europejski i Radę, cały import produktów rolnych z Rosji będzie podlegał taryfom celnym UE.

Wprowadzenie ceł na nawozy z Rosji zwiększy bezpieczeństwo żywnościowe UE oraz wesprze polskie firmy z branży chemicznej. Cła na nawozy azotowe będą wspierać wzrost produkcji krajowej i unijnego przemysłu nawozowego, który ucierpiał podczas kryzysu energetycznego. Skorzysta na tym m.in. polska Grupa Azoty. Ponadto, import nawozów mineralnych z Rosji może być zastąpiony importem z innych państw, w tym z UE i spoza

niej, np. Maroka, Algierii czy Egiptu, a także produkcją krajową. Grupa Azoty wskazuje, że produkcja jest dwukrotnie większa niż zużycie w przypadku azotu i niemal dwukrotnie większa w przypadku NPK. Alternatywą dla dostaw z Rosji mogą być także producenci z Arabii Saudyjskiej oraz Omanu. Dane wskazują, że dostawy z tych miejsc mogą zapobiec zakłóceniom na rynku nawozowym.

Ponadto, zostały już rozpoczęte prace nad 17 pakietem sankcji wobec Rosji. Ministerstwo Spraw Zagranicznych przekazało propozycje do tego pakietu, które obejmują zgłoszone dotychczas i niezrealizowane postulaty Polski. Prace nad nowymi sankcjami pozwolą na zidentyfikowanie stanowisk poszczególnych Państw Członkowskich (w tym w uwarunkowaniach rozmów pokojowych USA – RU). Głosowanie nad przedłużeniem sankcji sektorowych odbędzie się w lipcu 2025 (i podmiotowych we wrześniu 2025).

Na poziomie UE ważne będzie stanowisko państw w odniesieniu do przedłużania sankcji, w tym sektorowych, natomiast problem przedłużenia sankcji podmiotowych został rozwiązany w marcu 2025 r. (chodzi m.in. o wniosek w sprawie zdjęcia z listy sankcyjnej 4 osób związanych z sektorem nawozowym Rosji – ostatecznie dwie osoby udało się utrzymać w wykazie sankcyjnym).

W odniesieniu do wsparcia przemysłu, MRiT koordynowało wdrożenie programów rządowych skierowanych do tzw. przemysłu energochłonnego, obejmujące zakresem podmiotowym i przedmiotowym również podmioty z Grupy Azoty.

Wdrożone zostały trzy Programy realizujące zapisy ustawy z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024 (dalej: „ustawa”). Celem ustawy i ww. programów wsparcia było przeciwdziałanie negatywnym skutkom nagłego wzrostu cen nośników energii, który spowodowany jest wojną na Ukrainie i wynikającym z niej ograniczeniem importu węgłowodorów z Rosji.

Były to Programy:

1. „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.”
2. „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.”
3. „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2024 r.”

Podstawą powyższych Programów były wytyczne Komisji Europejskiej określone w Komunikacie „Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy” (dalej: „TCTF”), w którym dopuszczona została możliwość udzielania przez państwa członkowskie Unii Europejskiej pomocy publicznej z tytułu zakłóceń w działalności gospodarki Unii Europejskiej (dalej: „UE”). Pomoc ta miała służyć przede wszystkim zapewnieniu płynności i dostępu do finansowania dla przedsiębiorstw zmagających się z wyzwaniami obecnego kryzysu, przy jednoczesnym zachowaniu warunków działania na jednolitym rynku UE. Wsparcie mogło być udzielone na pokrycie zwiększonych kosztów energii elektrycznej oraz gazu ziemnego, w tym skroplonego gazu ziemnego. Zgodnie ze znowelizowanym TCTF, pomoc mogła dotyczyć kosztów poniesionych wyłącznie do dnia 30 czerwca 2024 r.

W ramach programu za koszty poniesione w 2022 r. pomocy udzielono 195 przedsiębiorcom w łącznej kwocie ponad 2,3 mld zł. W ramach programu za koszty poniesione w 2023 r. pomocy udzielono 346 przedsiębiorcom w łącznej kwocie ponad 2,4 mld zł. Natomiast dzięki programowi obejmującemu okres kwalifikowany od 1.01.2024 r. do 30.06.2024 r. pomoc udzielono 187 przedsiębiorcom, a jej suma wynosiła: 363 370 476,59 zł.

W ramach ww. Programów podmioty z Grupy Azoty otrzymały następujące wsparcie:

- w 2022 r.:
 - Grupa Azoty S.A. – 55 853 277,84 zł,
 - Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki "Siarkopol" S.A.,

- Grzybów, 28-200 Staszów – 2 504 951,17 zł,
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe "Puławy" S.A. – 79 852 593,98 zł,
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn Spółka Akcyjna – 31 358 991,47 zł,
- Grupa Azoty Zakłady Chemiczne "Police" Spółka Akcyjna – 68 178 699,45 zł,
- w 2023 r.:
 - Grupa Azoty S.A. – 12 041 315,17 zł,
 - Grupa Azoty Zakłady Azotowe "Puławy" S.A. – 93 024 731,82 zł,
 - Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki "Siarkopol" S.A. – 3 754 441,48 zł,
 - Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn Spółka Akcyjna – 23 669 442,48 zł,
 - Grupa Azoty Zakłady Chemiczne "Police" Spółka Akcyjna – 40 586 069,05 zł,
- w 2024 r.:
 - Grupa Azoty Zakłady Chemiczne "Police" Spółka Akcyjna – 7 908 317,64 zł,
 - Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn Spółka Akcyjna – 3 384 027,10 zł,
 - Grupa Azoty Zakłady Azotowe "Puławy" S.A. – 24 325 654,49 zł,
 - Grupa Azoty S.A. – 7 295 898,20 zł,
 - Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki "Siarkopol" S.A. – 1 305 623,00 zł.

Odnosząc się do pytania dotyczącego ewentualnych planów objęcia krajowych producentów nawozów wsparciem w ramach KPO lub innych programów strategicznych, MFiPR poinformowało, że w ramach KPO wszystkie środki przypisane są już do konkretnych inwestycji i ew. utworzenie nowej inwestycji możliwe jest tylko w sytuacji przesunięcia zwolnionych środków z inwestycji, która nie będzie realizowana (w części lub w całości). Taka zmiana wymaga zgody Komisji Europejskiej i formalnej rewizji KPO.

Jednocześnie ze względu na czas jaki pozostał do końca realizacji KPO (31 sierpnia 2026 r.) nie jest możliwe wprowadzenie tak znaczących zmian do KPO, jak stworzenie nowego instrumentu – nowej inwestycji dotyczącej wsparcia producentów nawozów.

W ramach działań na rzecz przeciwdziałania wpływowi rosyjskiej polityki surowcowej na ceny gazu w Polsce, zdywersyfikowano źródła i kierunki dostaw gazu do Polski, co umożliwiło odejście od sprawdzania rosyjskiego gazu. Długoterminowy kontrakt z GAZPROM przestał być realizowany przez stronę rosyjską z końcem kwietnia 2022 r., a następnie ostatecznie wygasł z końcem 2022 r.

W odniesieniu do planu kompleksowej modernizacji i dywersyfikacji źródeł surowców dla przemysłu chemicznego, w tym alternatyw dla gazu ziemnego, zgodnie z informacją MP, dostawy gazu ziemnego do Polski są już zdywersyfikowane, a infrastruktura transgraniczna nie wymaga kompleksowej modernizacji. Zdolności techniczne wejścia do Krajowego Systemu Przesyłowego z zagranicy przekraczają 41 mld m³ w skali roku i są znacznie większe od obecnej i prognozowanej krajowej konsumpcji gazu ziemnego. Ostatnim strategicznym projektem dywersyfikacyjnym będzie realizowana obecnie inwestycja w terminal regazyfikacyjny FSRU w Zatoce Gdańskiej. Zwiększy to możliwość dostaw gazu ziemnego w formie LNG, który może zostać zakupiony na międzynarodowym rynku od przewidywalnych dostawców. Infrastruktura gazowa już dziś jest dostosowana do transportu alternatyw dla gazu ziemnego, w szczególności biometanu, a ponadto w zakresie jakim pozwala na to stan infrastruktury, możliwe jest transportowanie siecią gazową gazu ziemnego, wraz z domieszką wodoru.

MFiPR wskazało natomiast, że prowadzi prace nad *Średniookresową Strategią Rozwoju Kraju do 2035 r.* (dalej: ŚSRK), stanowiącą dokument strategiczny przyjmowany przez Radę Ministrów. ŚSRK ma być dokumentem, który zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju na okres 10-15 lat, a także szczegółowe działania.

W ramach Priorytetu 2.4 pn. *Aktywna polityka w obszarze przemysłu i nowych technologii* zawartego w projekcie nowej średniookresowej strategii rozwoju kraju planuje się realizację kierunku działań pn. *Wsparcie dla dekarbonizacji przedsiębiorstw, w tym przemysłów energochłonnych*, który obejmie m.in.

- A. Uproszczenie procedur administracyjnych dla inwestycji wpływających na obniżenie emisyjności przedsiębiorstw;
- B. Stworzenie instrumentów wspierających rozwój zdekarbonizowanego przemysłu;

C. Wsparcie dla rozwoju własnych technologii CCS/CSU oraz projektów inwestycyjnych (instalacji) w tym obszarze.

Działania, jak i ich szczegółowy zakres, są obecnie przedmiotem konsultacji międzyresortowych.

Ponadto MFiPR wskazało, że Grupa Azoty realizowała jako beneficjent lub partner 25 projektów dofinansowanych z Programu Inteligentny Rozwój, wartość łączna dofinansowania wynosiła 152 902 663,23 zł z EFRR. Z Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki Grupa Azoty realizuje aktualnie jeden projekt o wartości dofinansowania 3 208 917,50 zł.

W stosunku do posiadanych danych na temat pochodzenia importowanych nawozów MRiRW otrzymuje raporty dotyczące analizy sytuacji na rynku nawozów mineralnych opracowane przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB. Zgodnie z najnowszym raportem wskazanego Instytutu oraz na podstawie analizy wstępnych danych Ministerstwa Finansów dotyczących importu nawozów mineralnych, wynika, że w styczniu bieżącego roku do Polski zaimportowano 586 tys. ton nawozów mineralnych. W tej liczbie 201,4 tys. ton pochodziło z Rosji, co stanowiło 34,4% wolumenu importu.

Z poważaniem
Jakub Jaworowski
Minister

dokument podpisany elektronicznie
1099444.4018379.3200170

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów